

FUNKCIONÁLANALÍZIS GYAKORLAT 2017

10. gyakorlat 2017. május 5-8.

Korlátos lineáris operátorok spektruma és sajátértékei.

1. Igazoljuk, hogy $T \in B(X)$ operatorátor akkor és csak akkor invertálható, ha $Tx = 0$ csak $x = 0$ esetén fordulhat elő.
2. (Ismétlés) Legyen $T \in B(X)$, igazoljuk, hogy a $\sigma(T)$ spektrum korlátos.
3. Igazoljuk, hogy a $T: \ell^2 \rightarrow \ell^2$,

$$Tx = T(x_1, x_2, x_3, \dots) := \left(x_1, \frac{x_2}{2}, \frac{x_3}{3}, \dots, \frac{x_n}{n}, \dots\right)$$

operátor nem invertálható.

4. Legyen $S: \ell^2 \rightarrow \ell^2$ olyan lineáris operátor, melynek végtelen mátrix reprezentációjában a mátrix diagonális. Bizonyítsuk be, hogy S akkor és csak akkor korlátos, ha a diagonális-beli elemek sorozata korlátos.
  5. Határozzuk meg ℓ^2 -ben a bal-eltolás operátorának spektrumát. A spektrum mely elemei lesznek sajátértékek is egyben?
- [HF₁] Határozzuk meg ℓ^2 -ben a jobb-eltolás operátorának spektrumát. A spektrum mely elemei lesznek sajátértékek is egyben?

6. Határozzuk meg a $T: \ell^2 \rightarrow \ell^2$,

$$Tx = T(x_1, x_2, x_3, \dots) := \left(x_1, \frac{x_2}{2}, \frac{x_3}{3}, \dots, \frac{x_n}{n}, \dots\right)$$

operátor spektrumát. Mik lesznek a sajátértékek?

- [HF₂] Határozzuk meg a $T: \ell^2 \rightarrow \ell^2$,

$$Tx = T(x_1, x_2, x_3, \dots) := \left(x_1, \frac{1}{2}x_2, \frac{2}{3}x_3, \dots, \frac{n-1}{n}x_n, \dots\right)$$

operátor spektrumát. Mik lesznek a sajátértékek?

7. Adott H Hilbert-tér és $\alpha \in \mathbb{R}$ valós szám. Legyen $A: H \rightarrow H$, $Ax := \alpha x$ az α -val való szorzás operátora. Mi az operátor normája és a spektruma?
8. Legyen $C[0, 1]$ -ben $\mu: [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ egy kitüntetett függvény. Az $A: C[0, 1] \rightarrow C[0, 1]$ operátor egy $x: [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ elemhez rendelt képét így adjuk meg:

$$(Ax)(t) := \mu(t)x(t), \quad t \in [0, 1].$$

Számítsuk ki az A operátornak a spektrumát, ha

- (a) $\mu(t) = t$;
- (b) $\mu \in C[0, 1]$ tetszőleges.

Mik lesznek a sajátértékek?

9. $X = C[0, 1]$ esetén $B(X)$ -ben tekintsük azt a T operátort, mely egy $(x(t))$ elemhez $(t^2 \cdot x(t))$ elemet rendeli. Mi lesz az operátor spektruma?
- (*11) Legyen H Hilbert-tér, $A, B \in B(H)$. Mutassuk meg, hogy $\sigma(AB)$ és $\sigma(BA)$ nemnulla elemei megegyeznek.